

ღილა

„აღვიძი, ტურფი ქვეყანა-
იღვინე, ქართულად მზარეო,
და მსუც, ქართულად, სწავლითა
სამსახურად გახარეთი.“

საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის
ყოველთვიური საბავშვო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

ბ ე ლ ა დ ი

მისი დროშის შარიშური
კილითკიდე გაისმის,
მის თვალებში ბრწყინავს ხალხთა
მშვიდობა და მაისი.

მისის მარტო მინდორ-ველის
აუვავება სწყურია,
სტალინი კი მთელი ქვეყნის
ხალხთა გაზაფხულია.

მან სამშობლო გამარჯვების
დიდი გზებით ატარა;
სიხარული მოგვანიჭა
ყველას—დიდს და პატარას.

დილით, როცა მზე დაგვეხდავს,
მისი თვალი გვეკონია.
ჩვენს გაზრდაზე, ხალხზე ფიქრობს,
მტერო, რა დროს ომია!

გაზაფხულის ყვავილები
მოკრძალებით ამბობენ:
— არასოდეს არ დაუკენებით,
მის სურათთან გვაწყოფეთ!

მისი სახის შესამკობად
რა ყვავილი გვეყოფა...
გამარჯვება გამარჯვებულ
მამას, ბელაღს, მეგობარს!

იოსებ ნონაშვილი

ბრიგოლ აბაშიძე

ს ა ზ ე ი მ ო

ქუჩებს ცუცხლი განჩინა,
თუ წითელი დროშებია?!
სამაისო ზეიმიან,
ქალაქს შუქი მოსდებია.

და მაისმა რადგან თავი
გამარჯვებით ისახელა,
მთიდან მთებზე კანბულია
სალუტების ცისარტყელა.

დე, იცოდნენ საზეიმოდ
გამოსული ხალხის ნება,
ქვეყნების ეს ქუხილი
მათთვის იქონს გაფრთხილებს,

ვინც ხმალს ლესავს ომისათვის
ვინც ახალებს ხანძრის კერას,—
ჭიტლეულთა დასასრული
სალუტებით დაიწერა.

4017

იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინი

ანდრო ლომიძე

ნახატები გრ. ჩირინაშვილისა

მ ა ნ ა ნ ა

მანანამ ყველა საგანი ხუთზე ჩააბარა, მეხუთე კლასში გადავიდა და ახლა იმ ლამაზ სოფელზე ფიქრობს, სადაც მისი ბაბუა დავითი, ბებიაშარიამი და დეიდა თამარი ცხოვრობენ. ახლა იქ ბალი უკვე მწიფეა; მანანა ეზოში რომ შევა, გრძელყურა ძალი ბანდურა მხიარულად შეეგებება, ბებიას თვალები სიხარულის ცრემლით ავესება, დეიდა თამარი აიტაცებს მანანას და ლოყაზე აკოცებს; ბაბუა დავითი მანანას გაუღიმებს, მუხლზე დაისვამს და ჩიბუხს გააბოღებს.

ლამდებოდა, როცა მამამ მანანა მატარებელში შეიყვანა, ბაბუას მეზობელი მოხუცი გიორგი მოძებნა და უთხრა:

— მანანა თქვენთვის ჩამიბარებია!

მოხუცმა მანანა გვერდით მოისვა.

მამა ვაგონიდან რომ ჩამოვიდა, მანანა დიდხანს იდგა თანჯარასთან და მამის საყვარელ სახეს და კეთილ თვალებს უყურებდა.

მატარებელი დაიძრა თუ არა, მანანას ჩაეძინა. როცა თვალეები გაახილა, მზე

იმზირებოდა ვაგონის ღია სარკმელში.

უცებ მატარებელი გაჩირდა,

— მოვედით!—თქვა მოხუცმა, მანანას მაჯაში მოჰკიდა ხელი და კარისაკენ გაემართა.

სადგურში მანანას დეიდა თამარი დახვდა; მანანა გულში ჩაიკრა, მერე შინისაკენ წაიყვანა.

მანანა გზაზე თვალებს აქეთ-იქით აცეცებდა, აღუბლითა და ბლით დახუნძლულ ხეებს ხარბად ათვალეირებდა.

აი, გამოჩნდა საყვარელი სახლი. მანანა ჰიშკრისაკენ გაიქცა. ეზოში ქათმები და ინდაურები დადიოდნენ. სკასთახ ფუტკარი ირეოდა, ზოგი შიგ შედიოდა, ზოგიც გამოდიოდა და სადღაც მიფრინავდა.

მანანას გაუკვირდა, ბაბუა და ბებო რომ ვერ დაინახა. არც ბანდურა ჩანდა. მანანამ დეიდას ჰკითხა:

— სად არის ბებო?

— ბებო ჩაის ფოთოლს ჰკრეფს.

— ბაბუა?

— ბაბუა ყანაშია.

— ბანდურა სადღა არის?

— ბანდურაც ყანაშია, ბაბუას წაჰყავს.

მანანამ თავისი წიგნები მაგიდაზე დააწყო, თავისი ახალი ქილის ქუდი დაიხურა და ჩაის ბუჩქებით მოხატულ სერისაკენ გაჰკურცხლა. იქ ქილის ქუდიანი ქალები ჩაის ფოთოლს კრეფდნენ.

მანანამ შორიდანვე იცნო ბებო, მისკენ გაექანა და კისერზე ჩამოეკიდა.

— გენაცვალოს ბებო,—ლულულუღებდა ბებია და კაბის კალთით ცრემლებს იწმენდა.

მანანა ნორჩი ფოთლების კრეფას შეულდა. ნორჩი ფოთლებისაგან მაღალი

ხარისხის ჩაი მზადდება, ეს კაოვად იცოდა მანანამ.

მანანა კაბის კალთაში ჰყრიდა ჩაის ფოთოლს.

— კალთაში ნუ ჩაიყრი, ჩაის ფოთოლი ჩახურდება და გაფუქდება.—უთხრა ბებო.

მანანა შეწუხდა:

— მაშ, რაში ჩავეყრო, ბებო?

— კალთაში ჩაჰყარე, ხომ ხედავ, სხვები კალთაში ჰყრიან.

*

მანანამ პატარა კალთა წელსე მოიბა და ჩაის ფოთლის კრეფა განაგრძო.

პირველ ხანებში, მანანა ნორჩ ფოთლებთან ერთად ძველსაც კრეფდა. ნორჩს ძველისაგან ძლივს არჩევდა. მერე ისე დახელოვდა ჩაის ფოთლის კრეფაში, რომ ზოგიერთ ტოლ-ამხანავს აჯობა კიდევ; ნორჩ ფოთლებს უმაღლესად აჩვენებდა. თითქოს მის ხელს თვალი გამოებოდა, ხელი სწრაფად მიიწევდა ნორჩი ფოთლისაკენ.

ქალაქიდან ჩამოსულმა გოგონამ ლამის გვაჯობოს ჩაის ფოთლის კრეფაშიო,—ამბობდნენ იქაური ბავშვები და მანანაც ცდილობდა თავი ესახელებინა.

ზაფხული გავიდა, სასწავლო წლის დასაწყისში მანანა დედამამ ქალაქში წაიყვანა.

რამდენიმე თვის შემდეგ ბებომ შრომის გმირის სახელწოდება მიიღო. მთელი სოფელი ულოცავდა ბებოს. მანანა ამაყობდა ბებოთი.

— ჩემი ბებო შრომის გმირიაო,—ამბობდა მანანა და გულში ნატრობდა: ნეტავი მეც შრომის გმირი გავხდეო!

რუსთავის მატარებელში

ნაცრისფერი ვაგონები
ჩაბწყარულან ლამაზად.
დილის ექვსი საათია;
ეს ხალხი რამ დაარზამა?!

ტრიალებენ, ფუსფუსებენ,
სავსე არის ბაქანი.
ზოგი ფეხით მოიჩქარის,
ზოგი კიდევ მანქანით!

პირზე ღიმი დასთამაშებს
ყველა ამვლეღ-ჩამომვლეღს.
მატარებელს მიაშურეს,—
რუსთავისკენ ჩქარობენ.

ზოგი ზურას ესალმება,
და ხელს ართმევს მხურვალედ.
აქეთ—ქადრაცს თამაშობენ,
იქით—შლიან ჟურნალებს.

ზურას მამაც მათთან არის,—
ყველა იცნობს, აფასებს.

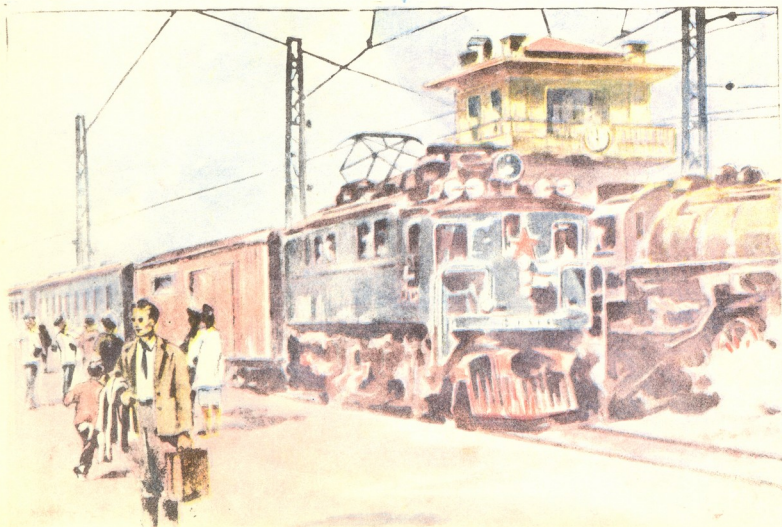
აგერ ზის და მოსაუბრეს
აცნობს თავის ნახაზებს.

თანამგზავრებს ხიბლავს მისი
საქმიანი მოქცევა.
მან რუსთავი ზურიკოსაც
გაუხადა ოცნებად.

თუმცა ზურამ კარგად იცის,
როგორ ჭრიან ლითონებს,
მაგრამ უნდა, ყველაფერი
თვალთ ნახოს თვითონვე.

მოუთმენლად ელის ჩასვლას,
ღელავს, ველარ ისვენებს.
ხან შორდება ფანჯრის მინას.
ხან გააყურებს მთის სერებს.

ნაცრისფერი ელმავალი
მიგუგუნებს მხარგაშლით.
სადაცაა შეიჭრება
საოცნებო ქალაქში.

ანა ხახუაშვილი

ნახატი გ. ჭოინიშვილისა

მზიას ლენტი

ერთ დღეს დედამ მზიას აბრეშუმის ლენტრი მოუტანა. გოგონას ძლიერ უხაროდა, ლენტს ხელს უსვამდა და თან თავისთვის ბუტბუტებდა:

— ყველაზე კარგი დედიკო მე მყავს, ძლიერ მიყვარს, მიყვარს, მიყვარს!—

გოგონამ სიმღერა დაამთავრა, ჩაფიქრდა და მერე დედას მიმართა:

—დედიკო, მითხარი, ასეთი ლამაზი ლენტრი რისაგან მზადდება?

— მაგის გამკეთებელს აუცილებლად გაჩვენებ!—უთხრა დედამ და წვიდა. მზიას დედა სახლში რომ დაბრუნდა, გოგონას აბრეშუმის ორი ჭია მოუყვანა. მზიას არ მოუწონა ცერის სიმსხო ჭიები და უკან დაიწია.

— ნუ გეშინია, კბნა არ იციან,—გაიკინა მზიას დედამ და დაუმატა:

— აი, შვილო, ეს ჭიები გვიკეთებენ აბრეშუმის პარკს, საიდანაც ძაფს ამოვახვევთ ხოლმე და მერე იმ ძაფისაგან ძვირფას ქსოვილებს ვქსოვთ. შენი ლენტრიც აბრეშუმის ძაფისაგანაა მოქსოვილი.

მზიას დედამ ჭიებს თუთის ნორჩი ფოთოლი დაუყარა და თუთის პატარა განმხარატი შტოც იქვე დაუდო.

ჭიები თუთის ფოთოლს არ მიჰკარებიათ, იმ წამსვე შტოს შეაცოცდნენ, თავები მალდა ასწიეს და მძიმედ დაიწყეს ზღაზვნა. ერთი ჭია შემხმარ ფოთოლს თავისი ხორთუმის მსგავსი ცხვირით შეეხო, ნახევარი წელით გადაიზნიქა და პაწია ღეროზე ვერცხლივით მბრწყინავი წმინდა ძაფი შიბა. ძაფის მეორე წვერი სხვა ადგილას მიამაგრა, შემდეგ—მესამე, მეოთხე ადგილას, და ასე, მრავალი წვერი მზონინავი ძაფისა ბადესავით რომ გააბა, გოგონა აღტაცებით შესტკვროდა.

— ამ საწყობებს რატომ თავბრუ არ ესხმით, ამდენხანს თავებს რომ აქეთ-იქით არხევენ?!—ყვირის გოგონა და ჭიების მუშაობას თვალს არ აშორებს. გარეთ კი ჩიტები ჭიკჭიკით იკლვებდნენ ბალ-ბოსტნებს. გოგონამ ვეღარ მოითმინა, განიავარდა და ვარდების ბუჩქებთან პეპლებს დენა დაუწყა. მერე მწვანეზე დაბმულ ხბოს კისერზე მოეხვია; შემდეგ სახლისაკენ გაქანდა, ისევ ჭიებთან მიიბრბინა და მტედ გაოცდა; ჭიებს ბაღის მსგავსი ქსოვილის გულში მერცხლის ვერცხის ოდენა სიმრავლით გაეკეთებინათ და შიგ მომწყვედეულნი დაუხარებლად მუშაობდნენ. უცქირა მზიამ და

გაოცდა: კიბები თითქოს ნისლში ეხვეოდნენ, თითქოს ნამქერიით იბურებოდნენ. საღამოზე კი აბრეშუმის პარკის კედლები ისე შეამქიდ-როვეს, რომ მზია ძლივსაა არჩევდა მათ მოძრაობას. მეორე დღეს ორი ყვითელი პარკი, შემხმარი ფოთლებიდან, როგორც ოქროს კვერცხები, ლამაზად იცქირებოდა, მზიამ რომ დაინახა, სიხარულით შესძახა და ის იყო მოსაგლეჯად წაეტანა, რომ დედამ დროზე თვალი შეასწრო და შეაჩერა:

— ხელი არ ახლო, შეილო, კიბები შიგ კიდევ სამ დღეს განაგრძობენ მუშაობას. პარკები ახლა მჩატები არიან, ხელს რომ ახლებ დაიპყლიტება და კიბები შიგ ვეღარ იმობრავებენ. რამდენიმე დღის შემდეგ მზიას დედამ პარკები ტოტიდან მოხსნა და ფანჯარაზე დააწყო. ერთ დღით მზიას ფანჯრიდან ჩაღაც სუსტი ფთხიალი მოესმა. გოგონამ ფანჯარას

შებდა და სიხარულით ტაში შემოჰკრა: ყვითელ პარკებს შავად დაელოთ პირი და მათ წინ თეთრი პეპლები ფრთებს მოუსვენრად აფრიალებდნენ. მზიამ შენიშნა, რომ პეპლები ყოველ მოძრაობაზე ქინძისთავისოდენა ყვითელ კვერცხებს სდებდნენ.

— აი, ეგ არის, შეილო, მაგ პეპლების თესლი. გაზაფხულზე, როცა თუთის ფოთლები გამოვლენ, მაშინ მაგ თესლიდან პაწია კიბები გამოიჩეკებიან და თუთის ფოთოლს შეექცევიან; მერე დიდ კიბებად გაიზრდებიან, — როგორებიც შენ მოგვიყვანე. კიბების მიერ დამზადებულ პარკების ნაწილს სათესლედ ინახავენ, ხოლო დანარჩენი ფაბრიკაში მიაქვთ. იქ პარკს გამოხარშავენ, ძაფად ამოახვევენ და ძვირფას ქსოვილებს ამზადებენ.

პოთა ქაბაშვილი

ხუთიანი

ნახატები ი. კალაძისა

— დედიკო, აი, ამ ტრამვაიში ჩავსდეთ! — ეხვეწებოდა თოჯინების თეატრიდან გამოსული ლალი დედას და ხან ერთი ტრამვისაკენ ეწეოდა, ხან მეორისაკენ.

— არა, გენაცვალოს დედა, ეგ ტრამვაი ჩვენი სახლისაკენ არ მიდის. როცა ჩვენსკენ მიმავალი ტრამვაი მოვა, იმაში ჩავსდეთ! — უპასუხებდა დედა.

ლალი მიმავალ ტრამვის ცნობისმოყვარეობით ათვალეირებდა; ცდილობდა

გაეგო, როგორ იცნობდა დედა მათს ტრამვის.

— მერე და, როგორ უნდა გავიგოთ, ჩვენსკენ რომელი ტრამვაი წავა, დედიკო? — იკითხა ლალიმ.

— ეგ სულ ადვილი საქმეა. როცა სკოლაში ივლი, იქ გასწავლიან ციფრებს რომლის საშუალებითაც ისწავლი ანგარიშს, შენი სახლის მისამართს და ტრამვის მიმართულებასაც. — აუხსნა დედა.

— ციფრი რა არის, დედა?—არ ისვენებდა ლალი.

— აგერ, ის არის,—უთხრა დედამ და ტრამევის ნომერზე მიუთითა.

— აი, ჩვენი ტრამეაიცი მოვიდა!

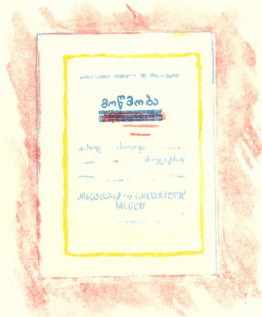
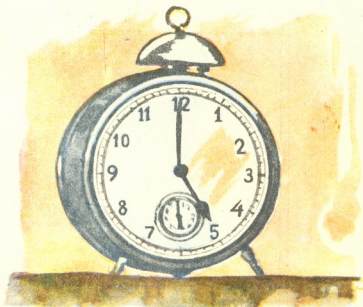
დედა და ლალი ახალგაჩერებულ ტრამეაიში ავიდნენ.

ლალი ტრამევის ნომერს მიაჩერდა. ტრამეაიმ ლალი მართლაც თავის სახლთან მიიყვანა.

სახლში მისვლისას დედამ საათს შეხედა და ლალი გააფრთხილა:

— ლალი, სადაც არის მამა და თამარი მოვლენ. აბა, შენ იცი, თოჯინების თეატრში ნახულ წარმოდგენას როგორ მოუყევი!

საათს ლალიმაც შეხედა და აი, საკვირველებმა! რამდენჯერ შეუხედია მას ამ საათისათვის, მაგრამ ასე არასოდეს მოსწონებია იგი. საქმე ის იყო, რომ ლალიმ აქაც აღმოაჩინა ის უცნაური ციფრი, რომელიც ტრამეაიზე ნახა. ამ ციფრზე იდგა საათის პატარა ისარი, ხოლო დიდი ისარი მადლა ამართულიყო. ეს როგორი ციფრი ყოფილა!—გაიფიქრა ლალიმ—იგი გარდა იმისა, რომ ტრამევის ჩვენი სახლის გზას ასწავლის, თურმე მამასა და დაიკოს მოსვლასაც გვატყობინებს!—და ლალიმ გადასწყვიტა უქვეყნოდ ახლავე მსწავლა ციფრები.

დედამ ლალის განზრახვა მოუწონა, რვეულში ფანქრით ციფრები ჩამოუწერა და მათი სახელებიც ასწავლა. ლალიმ მათ შორის ნაცნობი ციფრი—ხუთიანი ხელად გამოიკნო და სულ მალე მისი დაწვავაც კი შესძლო.

ამ დროს კარი გაიღო და ოთახში გახარებული შემოვიარდა ლალის უფროსი დაიკო—თამარი.

— დედა, მეოთხედის ნიშნები მივიღეთ, აი, ნახე!—და თამარმა დედის კალთაზე ნიშნების მოწმობა გაშალა.

ლალიც დააქებდა ამ ქალაქს, და როცა ბოლომდე გადახედა, გაკვირვებით წამოიძახა:

— უუჰ, რამდენი ხუთებია! სულ ხუთიანები სწერია! მე უკვე ვიცნობ ხუთიანებს!

— დიახ, სულ ხუთები აქვს, ენაცვალოს დედა!—დინჯად წარმოთქვა დედამ და თამარს მადლობის ნიშნად შუბლზე აკოცა.

ლალიმ კიდევ ერთი რამ აღმოაჩინა: მისი ნაცნობი ციფრი, თურმე სკოლაში, საუკეთესო მოსწავლის ნიშანიც ყოფილა, და გადასწყვიტა, რომ ისიც თავის უფროსი დის მსგავსად სულ ხუთიანებზე ისწავლის.

სამაისო

ნახატი რ. სტუდიის

დღეს პირველი მაისი
და პირველი გაზაფხული,
წითელ-ყვითელ ყვავილებით,
მორთული და მოკაშმული!
მირაზი ქაიხშიძე

ჩვენი სამშობლოს დილას დიდება,
დღი სტალინის
მშით რომ ბრწყინდება!
გაუქრობელი ნათელი შვენის,
მოჩანს კაშკაშა და დიდებული.
უნაპიროა სამშობლო ჩვენი,
სტალინის სიბრძნით
**ვაბარუნეხელი
გაბრიელ აბაშიძე**

გუგუნებს ჩვენი თბილისი
ბებიერ მაისის მზახველი;
შორს იშვის მისი სიმღერა,
მისი ლამაზი სახელი.
მირაზი ქაიხშიძე

ყოველ ვაშში, ყოველ კვირტში
სიკოცლავა ჩასახული,
დიდება მას ვისაც ეს დღე
მინად ჰქონდა დასახული,
ხალხს მაისი გაუღენა
და ნამდვილი გაზაფხული.
ალექს. მესხიშვილი

შენ საღამო თვალდევუნა
გამარჯვების მაისო!
საზეიმო ხმები ისმის,
გული ღებნით აივსო!
ილია სხადალიძე

რად აწყდებთან ფანჯარას,
რას ეღურტულებენ ჩიტები?!
მაისის დღია გათენდა—
მშვიდობისა და დიდების!
მირაზი ვახაჩიანი

არსკოზი ულანიძე

ნახატები ალ. ვეფხვაძისა

ძია ვასოს საჩუქარი

გიგლას ძალიან მოსწონდა ძია ვასოს ბალი; რა ხილს მოიკითხავდით, რომ იქ არა ყოფილიყო. პატარა ბიჭი ხშირად ნატრობდა: როდის გავიზრდები, რომ ასეთი ბალი მეც გავაშენოო. უკვირდა, რომ ძია ვასო მუდამ ბალში ტრიალებდა, ყოველ ხეხილს თავს ეველებოდა; ხელში ზუღამ დანა, ხერხი და მაკრატელი ეჭირა; ხეებს დაზიანებულ ტოტებს აჭრიდა. ავადმყოფობასა და მივინებლებს არ აკარებდა. გიგლა ისე ვერ გაივლიდა ბაღისაკენ, რომ შიგ არ შეეხებდა და ძია ვასოსათვის რაიმე არ ეკითხა. პატარა ბიჭის ცნობისმოყვარეობა მეზღაღმე მალე შენიშნა, მოეწონა მისი წესიერი ქცევა და დაუმეგობრდა. მისი ბაღის კარი გიგლასათვის მუდამ ღია იყო, რაც იქ ხილი იდგა, ყველას სახელები იცოდა გიგლამ და ხეხილის მოვლაში ხშირად შეველოდა ძია ვასოს.

ერთ გაზაფხულს, როცა ატმები ფერად-ფერადი ყვავილებით ირთვებოდნენ და ბალ-ვენახებს სურნელებით ავსებდნენ, ძია ვასოს ბალში ხილისთაური ატმის ერთმა პაწია შტომ ისეთი ატამი გამოიბა, რომელიც ყველა ატმისაგან განსხვავდებოდა.

მეზღაღმე უცნობი ნაყოფი მალე შეამჩნია და გაუხარდა. იმის შემდეგ იმ ატამს განსაკუთრებით უფროთხილდებოდა.

რაც დრო გადიოდა, უცხო ატამი უფრო კარგი ხდებოდა, სხვა ატმებს სიდიდეშიც გადააჭარბა, გარეგნობით ხომ ერთსაც არ ჩამოგავდა; ერთი ლოყა

ვარდისფერი ჰქონდა, მეორე – ნარინჯისფერი; ბალში რაც კი მწერი და ფრინველი შემოფრინდებოდა, მის სიღამაზეს ყველა ამჩნევდა, ცდილობდნენ ახლოს მისვლას, მაგრამ მეზღაღმე არვის აკარებდა.

ძია ვასო ახალ ატამს შეზნაროდა და ასე ფიქრობდა: ნეტავი ეს ატამი მართლა სანაქებო გამოვიდეს, მაგას მალე სხვა ატმები მოჰყვებიან და მაშინ ისეთ ბაღს გავაშენებ ღიახეის პირას, რომ იმის ბაღალი მთელ დედამიწაზე არ მოიძენებოდესო.

მეზღაღმე ის ატმის კურკა მეორე გაზაფხულზე საგანგებოდ მომზადებულ ნიადაგში ჩათესა და სულ თავს დასტრიალებდა, — სითბოსა და საკვებს უმარჯვებდა.

თესლი მალე აღმოცენდა: სწრაფად დაიწყო ზრდა და ისე თამამი გახდა, რომ თავისი გარეგნობით სხვა ატმებისაგან მაშინვე განსხვავდებოდა.

მალე მოვიდა მესამე გაზაფხული, უცნობი ატმის ხე ლამაზი ყვავილებით გადაიპენტა და საოცარი ნაყოფი დაისხა. ცოტა ხანში მთელი ტოტები დაბლა დაიხარა.

განსაკუთრებით შემოდგომამ დაამშვენა ბაღის ახალი სტუმარი; როცა ნაყოფს სიმწიფე შეეპარა, მთელი ხე სხვადასხვა ფერებით დაშვენდა.

ერთ დღეს გიგლამ ძია ვასოს უთხრა: ამ საღამოს წვეულება გვაქვს და გთხოვთ გვესტუმროთო!

მებაღეს ესია მოვნა პატარა მეგობრის მიპატიჟება; იცოდა, გიგლას დაბადების დღე იყო, მასთან პატარა სტუმრები მრავლად იქნებოდნენ და დაეთანხმა; მაშინვე შეუდგა საჩუქრის ამორჩევას, ბევრი იფიქრა, რით გავხარებინა თავისი პატარა მეგობარი; ხან წიგნები არჩია, ხან სათამაშოები, მაგრამ ბოლოს თავის გამოზრდილი ატმის ნაყოფი ამჯობინა: სამაგალითო ბავშვისათვის ამაზე უკეთესი საჩუქარი რაღა იქნებო.

წვეულებებზე სტუმრები უკვე მისულიყვნენ, მხოლოდ ძია ვასო-ლა აკლდა. პატარა მასპინძელს მოუსვენრობა ეტყობოდა. ამ დროს ძია ვასოც მოვიდა, მასპინძელს დაბადების დღე მიულოცა, ატმით სახსე ვეება კალათა გადასცა და წვეულებას შეუერთდა.

ზეიმი დიდხანს გაგრძელდა, დასასრულს სუფრაზე ხილი ჩამორიგდა; რას

მოიკითხავდით, რომ იქ არა ყოფილიყო: ნაირ-ნაირი ყურძენი, ატამი, ვაშლი, მსხალი, ლეღვი, ქლიავი ყველა ერთიმეორეს ეჯიბრებოდა სილამაზეში. ცოტა ხნის შემდეგ ძია ვასოს მოტანილი კალათაც იქ გაჩნდა, შუა სუფრაზე უცნობი ატმები გროვად ააგეს, იმათმა შუქმა იქაურობა გაანათა.

სტუმრებს ეუცხოვათ უცნობი ატმები, ბავშვებიც გოცებით მიაჩერდნენ.

მაშინ ძია ვასომ ახალი ატმის თავგადასავალი დაწვრილებით უამბო სტუმრებს. გემოთიც გასინჯეს და აღტაცებულები დარჩნენ. ბავშვებმა ყელი რომ ჩაიტკბარუნეს, გიგლას უთხრეს: ყველაზე კარგი საჩუქარი ძია ვასოს მოუტანია, მისი სიტკბო მარტო ჩვენ კი არა, მთელ ქვეყანას გადასწვდებო.

ჰოვანეს კარაიანი

ვაშლები

ზურმუხტოვან ბალიდან
მწიფე მსხდებით, ვაშლებით,
სოფლისაკენ მიდიან
ხმაწვრილა ბაუშვებო.

წინ შემოხვდათ მოხუცი
ოდნავ წელი მოხრილი,
ძველისძველი მეზალე —
მთელ სოფელში ცნობილი.

მიესაღმენ ბაბუას,
ჰკადრეს:—საით იჩქარი?
დაისვენენ, ამ ხილთა
სახელები გვითხარი!—

წუთით შედგა მოხუცი,
იღგა სახენათელი.
შემდეგ დინჯად წარმოთქვა
ყველა ხილის სახელი:

— ეს ვაშლია კვხურა,
ეს გულაბი მსხალია.
ეს რენეტი შაქარა —
ჩრდილოეთის თვალაია.

ესეც ბერე!—მირურინს,
მის გამომყვანს დიდება!
მოსწყვეტ ნაყოფს, — ზამთარში
თავისთავად ტკბილდება.

ეს კი... ეს რა ხილია?—
ეუცხოვა ძალიან,—
— თუ არ მახსოვს, ბავშვებო,
სულ სიბერის ბრალია!—

გაოცებულ მეზალეს
მიუბრუნდა ილია:
— რაზე სდუმხარ, ბაბუა,
ვერ მიხვლი, რა ხილია?

შენ ხომ დიდი ხანია
მეზალე ხარ განთქმული,
ხეხილის ბალს დაჭხარი
ზამთარი თუ ზაფხული.

მაგრამ ეს კი, ბაბუა,
სულ ახალი ხილია —
მშვიდობის ვაშლს ვუწოდებთ,
ჩვენი მოყვანილია...

გამძლეა, ვერ დააზრობს
ყინვა, უამინდობა,
ტკბილიცაა, დამაზიკ
როგორც თვითონ მშვიდობა!

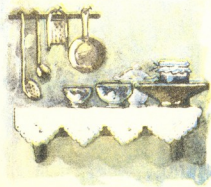
თარგმანი სომხურიდან ი. ბურჭულაძისა

ილია სინხარულიძე

ნახტი ე. ლალისა

ჩვენი ღია

დამიხედეთ ერთი ღიას,
იმის ღიმილს, სახის ცქრიდას!
ამბობს: „უკვე გავიზარდე,
ყველაფერი შემოძლია!“
მართლაც ამბობს, არ იფიქროთ,
რომ ტყუოდეს ჩვენი ღია;
არა გჭერათ? მაშ, უყურეთ
იმის ფუსფუსს, კაბის ფრიას,
აგერ წყალი მოიტანა;
ყელამდეა სავსე სურა;
დაიმკვდვა და კობტა ცოცხს
წყალი წვრილად დასხურა:

—ოთახს გვის და თანაც მღერის,
დააღაგა ყველაფერი.
ჩაი უკვე დაილია;
ახლა ჭურჭელს რეცხავს ღია:
ღამბაჭებს და კოვჭებს, ფინჯანს
ასუფთაებს ფრთხილად, დინჯად;
საქმიანობს, თანაც ეცნას
გაუღიმიებს და შეხედავს.
ხარობს ჩვენი ცეცქი ღია,
წელს რა საქმე არ დასძლია?!
ამბობს: „უკვე გავიზარდე,
ყველაფერი შემოძლია!“

ღაიით გარეილაქი

ნახატები ი. გაბაშვილი

ტყუილს მოკლე ფეხი აქვს*

(„ერთი კვერცხის ამბავი“)

*

ცეცხლში კვერცხი გაიბერა,
გასკდა, დაიჭუხა,
და ღველფი და ნაკვერცხლები
შეაყარა ბუხარას.

წამოცვივდნენ პატარები,
დაეკარგათ შადა.
რუხ ნაცრიდან თოვლისფერი
კვერცხი ამოვარდა,

მერე დაჰყვა ნაცრის გორას,
მოდის თოვდაღმართით,
და როს ნაბირს მოაღწია,
ცუგრამ დაჰკრა თათი,

დაყნოსა და აწყმუტუნდა,
ალბათ, ტუჩი ეწვის...
ბზირში მოჩანს ოქრო-გული
აფეთქებულ კვერცხის.

და შეჰყვირა მაშინ ბებომ:
— ვაი, როგორ შევრცხეთი...
ეს ხომ ჯუჯის კვერცხი არის,
სანაშენო კვერცხი? —

მერე ბეშეებს შეუტია:
— რას დაჰყურებთ დაბლა?
თქვენ ხომ იცით, დღეს ლადარში
კვერცხი ვინაც დაფლა?

— მე რა ვიცი! — ამბობს გია,
უხიაგი, ურჩი.

— მე რა ვიცი! — იმეორებს
მზია — თუთიყუში.

ბებომ სიტყვა შეარბილა:
— დამესიზმრა... ვითომ,
ცხელ ლადარში შესაწვევად
კვერცხი ჩაძერა თვითონ...

— და თუ არის სისულელე
ის, რაც გვესიზმრება,
მაშინ ჯუჯის დაუწყია
ცეცხლში კვერცხის დება.

— ჰო, აქ ცეცხლთან დავინახე, —
თქვა რატომღაც გიამ. —

— ჰო, აქ იყო. —
რა თქვა მზიამ,
არც კი გაუგია.

გია წელში გაიმართა
და უმტკიცებს ღინჯად:
— ჩვენ რომ სახლში

შემოვედით,
ის ბუხარში იჯდა.

შეგვხვდა და შეფრთხილდა,
კარებს მიეფარა. —
თანაც მზიას მჯილი გაჰკრა,
მიმოწმეო ჩქარა.

ბებომ კვერცხი გადავლო
შორს, საღორის კართან.
წუწკი ცუგრა საღორისკენ
ხტუნვით გაემართა.

კვერცხი ნახა, გადაყლაპა
და გათავდა კვერცხი...
ჩანს, ცუდი გზით ნაშოვარი
არის ძაღლის კერძი.

*

და უცრად ყველაფერი
დადგა თავდაყირა.
ბებომ გარეთ, კონინდარში
ჯუჯი დაიჭირა.

*) დასასრული, იხილეთ „ღილა“ № 4

მოდის, მაგრამ ეს რა არის?
მიხედნენ ბებოს წაღილს.
ბებომ ჯუჯი შხიას მისცა
და გიას კი წაღლი.

თქვა:—ასეთი ქათამია
მართლაც დასაკლავი,
ჰო და დავკლათ, აგერ ჯირკმე
წაუწინეთ თავი.

— ვი ჯუჯი, ჩემო ჯუჯი!—
აჩურჩულდა შხია.
თვალში ძლივსა იყურება,
ცრემლებს აუესია.

— არა, ბებო, —ობრავს გიაც,
ჯუჯის ცოდვით იწვის,—
თუ საჯიშე ქათამს დავკლავთ,
ენ გამოჩეკს წიწილს?..

— თქვენც ხომ ნახეთ,
ცეცხლში დაღის,
ვერც ვიძინებთ შიშით...
იქნებ სახლიც გადაგვიწვას,
გაწყდეს მაგის ჯიში!—

თქვა ბებომ და დაკვირვებით
ბაღებს დააკქერდა:
თავი მძიმედ დაუხრიათ,
განაბულან ერთად.

ვერ გამართა წაღლი გიამ,
სწევს, აზიდვა უჭირს.
შხიამ რაღაც გადაწყვიტა,—
ხელი უშვა ჯუჯის...

მიჰქრის ჯუჯი, გადურბინა
ბაღახს, კვახის ფოთლებს...
გარს ქათმები დაესივნენ,
და კაცანი მორთეს.

დგას გია და ჯუჯის უცქერს,
სახეზე აქვს ლხენა.
ჩანს ძალიან უხარია
ჯუჯის ვადარჩენა.

მაგრამ შხია? შხია ტირის:
— საყვარელო ბებო,

იმ ჩეხს ჯუჯის, საწყალ ჯუჯის
თავი დავანებოთ.

მასთან მე ვარ დამნაშავე,
ჯუჯი არის წმინდა.
მე ის კვერცი ამოვიღე
ჩუმად საბუღრიდან.

— მოიპარე?
— არა, ბებო,
ჩუმად ამოვიღე.
— მაგრამ ეგ ხომ ქურდობაა,
ქურდს კი უნდა ციხე.

აბა, ერთი ეს მითხარი,
რომ სტყუოდი ურჩი,
ხომ კინაღამ შეეწირა
შენს ტყუილებს ჯუჯი.

ჰვიცავს შხია:—არა, ტყუილს
აღარ ვიტყვი, არა!—
და ჩამოსდის თვალებიდან
მას ცრემლები ღვარად.

შხიას შხერით მოლობა ბებო,
ცდილობს დაამშვიდოს:
— კარგი, ახლა გააბატებ,
ნულარ სტირი, ჩიტო!

მაგრამ გია საღდა არის?
მას მეტი აქვს ბრალო.

სად და, ბებოს წინ წარუღდა,
თხოვა სამართალი.

ამბობს სახელეწილი:
— ბებო, გეტყვი მართალს:
მეც არ ვიცი, ეს სიგლაზე
როგორ დამემართა.

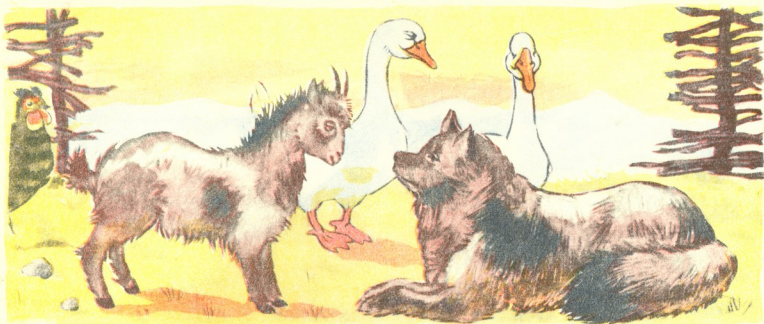
მე ვუთხარი ამოელო
შხიას ჯუჯის კვერცი,
და იმ კვერცხით სახლისაკენ
ერთად გავიქციეთ.

გვაბატე, ჩვენო ბებო!
საყვარელო ბებო!
მინდა ვიყო ჰიონერი,
თქვენთვის სანაქებო.—

თქვა და ბებოს ეამბორა
ხელზე სინანულით.
ბებოს გიაც შეებრაღა,
კეთილი აქვს გული.

შუბლზე ოფლი მოიწმინდა,
უთხრა:—კმარა, შეილო,
მხოლოდ, აღარ ჩაიდინო
საქმე სათაკილო.

ლექსები ჭიჭინაძე

თხა-ბელა

ნახატები ი. გაბაშვილისა

ზღაპარი

4002

იყო ერთი თხა-ბელა. ადრე დაობლებულ თხა-ბელას დიდხანს ახსოვდა დედის ნათქვამი: ჩემო შვილო, ტყისაკენ არ წახვიდე! იქ მგელია, თუ თვალი მოგკრა, უცებ შეგსანსლაოსო. თხა-ბელა მალე წამოიხარდა, მოღონიერდა; პატარა რქებიც რომ ამოუვიდა, უფრო გამბედავი გახდა; მაგრამ დაბურული ტყისაკენ წასვლას მაინც ერიდებოდა. მან კარგად იცოდა, რომ მგელი სწორედ იმ ტყეში ცხოვრობდა. ამიტომ თხა-ბელა სოფელს არ სცილდებოდა; შარავისი ნაპირებზე ბალახობდა; ღობის ძირებშიც რომ გამოძოვო, მერე ყორზე ავიდა, გადალუნუნებულ ხესაც ვაჰყვა მწვანე ფოთლების შესაკნატუნებლად. ბოლოს აბიზინებულმა მოლმა ტყისაკენ გაიტყუა, მაგრამ მოაგონდა მგელი და მაშინვე უკან დაბრუნდა, თან თავის თავს უსაყეედურა:

შე სულელიო ჩემო თავო, დედის ნათქვამი კინაღამ დაევიწყეო!

*

თხა-ბელა გაიხარდა, უკვე დიდი თხა გახდა. ერთხელ შინ გახარებული დაბრუნდა: კუნტ-რუმბდა, დახტოდა: ხან ქათამს ჩაუჭროლა, ხან ბატკნი ააყიყინა. ერთმა ბატმა კისერი წაიგრძელა და გაცივრებთმ ჰკითხა:

— რა მოვივიდა? ასე რამ გავახარა?

თხა-ბელამ კიკინით ჩაიკინა:

— მარტო მე კი არა, თქვენც უნდა გაიხაროთ! ალბათ ჯერ არ გავიგიათ: მგელი მომკვდარა, მგელი!

თხა-ბელას კიკინს ყური მოჰკრა იქვე წამოწოლილმა ძაღლმა, ბოხვერამ. მან მიწაზე დადებულთა თავი მალა აილა და თხა-ბელას შენიშნა:

— უნ კარგად ვერ გავიგია, არ მომკვდარა! თხა-ბელა მეგობარ ბოხვერას გაცივრებთ შეეკითხა:

— როგორ?! განა მე ტყუილი მითხრეს?!

— არა, ტყუილი არ არის, მაგრამ ეგ ამაზე მე უკეთესად ვიცი: ის მგელი თავისით კი არ მოკვდა, არამედ მე დაეხარჩე. — განუმარტა ბოხვერამ.

— უჰ, ჩემო კარგო მეგობარო, რატომ შემაშინე? — თხა-ბელამ აფანტვალეზული გული დაიშვიდა: — მე ცოცხალი მეგონა! — მერე ისევ გამიხარულდა და ახლა უფრო უღარდელად განაგრძო კუნტრუში.

*

დადგა თხა-ბელას ნანატრი ღლები: მგლის შიში აღარ აწუხებეს. საძოვარზე სოფლის იქით დაიწყო სიარული; ზოგჯერ საღამომდე შინ აღარ ბრუნდებო. ვასუქდა, სულ კუნტრუშით დანაყარდობს, ბოლოს ტყისაკენაც გაიქცა. გულდამშვიდებული თხა-ბელა თავს აბიძგებს:

„მგელი ბოხეებამ მოკლა, რისა უნდა მეშინოდეს?“ ტყისპირზე ბალახის ძოვა მდიდრად განაგრძო, ფერდები მალე ამოივსო, მაგრამ შინ დაბრუნება მაინც არ ეჩქარება, თამაშით გაერთო.

ქიდაობის გუნებაზე მოსულმა თბა-ბელამ თამაშში ამკული ამხანაგი რომ ევლარ იპოვა, ხეს გაუმართა ქიდაობა, რამდენიმეჯერ დაეტაკა, ერთ ადგილზე ქერქიკ კი ააძრო. ქიდაობით გულშეჯერებული თბა-ბელა მინდორზე ჯივრანივით გამოიჭიმა და ტყისაკენ გაიხედა.

უცებ მგელი გამოჩნდა. დიდი რუხი მგელი პირდაპირ მისკენ მიჰქუქუქებდა!... თბა-ბელა საკუთარი თვალით ხედავს საშინელ მტერს, მაგრამ მაინც არა სჯერა, წვრილი გრძელი ყურები წინ წამოსწია, თვალეზზე მოიჩრდილა და ისე დაიწყა ყურება.

— მგელია, ნამდვილად მგელი არის! — ძლივს წამოიკივნა თბა-ბელამ, —ნუ თუ ბოხეებამაც მომატყუა?!

დამშეული, კისერგაშეშებული მგელი ძუნძულით პირდაპირ თბა-ბელასკენ გაეშურა. შიშით გულგადაბრუნებულმა კიკინამ შინისაკენ მოჭკურტხლა, თან ისეთი ხმით მორთო ყვირილი, რომ მთელი სოფელი შესძრა. მისმა ყვირილმა ბოხეერას ყურამდე მიიღწია, მიხვდა თბა-ბელას გაჭირვებას და იმ წამსვე ეზოდან გავარდა; ბოხეერა სოფელს რომ გაშორდა, უკვე თვალის მოჭკა: მგელს თბა-ბელა ზურგზე ტომარასავით მოეგდო, პირი უკანა ფეხში მაგრად ჩაევილო და ბუნაგისაკენ მიარბენინებდა.

ბოხეერა მგელს მალე წამოეწია, კისერში სწედა, ბასრი კბილები მაგრად ჩაურქო. მგელმა დიდხანს ისტყნა, მაგრამ ძალი ვერაგზით ვერ მოიშორა. ბოლოს ძალაგამოღებული მიწაზე გულაღმა დაეარდა. გამარჯვებული ბოხეერა თავზე დაადგა. საცოდავად მობუზული, ხმაჩხრენწილი თბა-ბელა მადლობას ძლივს უხდიდა მეგობარ ბოხეერას, რომელმაც მგლის პირიდან იხსნა:

— გამდლობთ, ჩემო მხსნელო, ჩემო ერთგულო ბოხეერა. შენ რომ არა, ახლა ჩემი ძელებიც აღარ იქნებოდა.

— შე სულელო თბა-ბელა, მარტოდ-მარტო ასე შორს წასვლა როგორ გაბედე? მგლისა არ გეშინოდა?!

— ეგ ხომ დედამაც დამიბარა. როგორ დამეიწყებდა მისი სიტყვები: იმ ტყეში ერთი საშინელი მგელი არისო. მართლაც არასოდეს არ ეცოფილვარ აქეთ. მაგრამ, როცა შენც მითანარი: მგელი მე დავხსრეო, დაიჯერე. ვიფიქრე, ერთი მგლის მეტი აღარ იქნებოდა ამ ტყეში.

— ჭკუით იყავი! ახლა ძლივს გადაგარჩინე. ყოველთვის კი ვერ გიშველი. დედა ყველფერს როგორ დავიბარებდა? ზოგ რასმე შენ თვითონ უნდა მიხვდე. დაიხსომე: სადაც ერთი მგელი არის, იქ მეორეც იქნება, მე ერთი მგელი მოვყალი, მთელი სამგლეთი კი არ მომისპია!

ბუნების კარი

ჩრდილოეთის და სამხრეთის ზღვებში

ჩვენთან უკვე ისე დაცხა, რომ ქუჩებში ბული დგას. ვაზაფხულის ყვავილები უხვად არიან ტყესა და ველში. ჩრდილოეთით კი,—ტუნდრაში, ჯერ კიდევ ნამდვილი ზამთარია. ირმების ჯოგი ყინულს სტყებს ჩლიქებით და ხაყს ისე სძოეს; მაგრამ იქაც დეტყო ბუნებას გამოვლიძება: ყინულოვან ოკეანეებზე ნელნელა ტყდება სქელი ყინულები. იქაური ცხოველი სელაპი ზედ ამ ყინულებზე ბინადრობს. პატარა სელაპები, რომლებიც უკვე ერთი-ორი თვისანი არიან, თოვლივით თეთრი ბალანი და შავი პატარა თვალისი აქვთ, წყალში ჩასვლას ცდილობენ და ცურვას ეჩვევიან. მამა სელაპებიც ამოღიან წყლიდან, გაწვებიან ყინულზე და ნახამორალ ბალანს იცვლიან. უზარმაზარი ყინულის ნატეხი ოკეანის ნელ დინებას მიჰყვება და ზედ არხეინად გრძობენ თავს სელაპები.

ზევით კი ზეცაში თვითმფრინავები ზუზუნებენ; თვალუწყ-

დენ ყინულოვან ველებს ათვალეირებენ და სელაპების გუნდებს ზეერავენ; მერე გაფრინდებიან, აცნობებენ გემის კაპიტანს, რომ ამა და ამ ადგილას იმდენი სელაპია, ყინული აღარც კი მოჩანსო. მონადირეები ყინულმპრელი გემებით გამოემართებიან და სელაპებზე ნადირობენ, რადგან სელაპის ტყავი და ქონი მრეწველობაში დიდად გამოსადეგია.

ამ დროს შავ ზღვაზე ისეთი სიკცხა, რომ ბევრმეტიც კი გამოღიან საბანაოდ. აქაც ნადირობაა გამართული. ოღონდ შავ ზღვაში სელაპები არ არიან. ათასში ერთი თუ მოხვდება ხმელთაშუა ზღვიდან შემოსული; მისი უზარმაზარი ზურგი გამოჩნდება ზღვაში და ისეე ჩაიმალება.

სამაგიეროდ შავზღვაში ბევრი დელფინია, მათ ზღვის ღორებსაც უწოდებენ. ქალაქ ბათუმის მცხოვრებლები ხშირად ხედავენ, როგორ მოადგებიან ნაპირს დელფინით დატვირთუ-

ლი მოტორიანი ნავები, იმდენი დაუხოკიათ, რომ ტევა აღარ არის!

დელფინები ზღვის ტალღებზე ისევე კოტრიალებენ. როგორც სხენი ბალაზებში გორაობს ხოლმე; რიგრიგობით ამოხტებიან ზღვიდან, შეითამაშებენ და ყირას გადადიან. ისინი თევზების ირიბათ დამწკრივებულ გუნდებს მიჰყვებიან და მათ ხარბად შეეკცევიან. მაგრამ თევზებს დელფინების გარდა მეთოვლიებიც ემტყრებიან: ეს თეთრი ფროთონები გაშლილ ზღვაში სადაც ტრიალებენ, სწორედ იქით გაეშურებიან ხოლმე მეთოვლებიც; მათ იციან რომ მეთოვლიები, ანუ როგორც მათ თევზიყლაპიებს უწოდებენ, თევზების გუნდებს დასტრიალებენ, მაშასადამე დელფინის გუნდებიც იქვე იქნებიან.

დელფინის ქონი ჩვენს მრეწველობაში მეტად ძვირფასია, მას განსაკუთრებით ტყავეულობის წარმოებაში ხმარობენ.

1

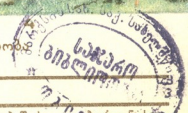
2

3

ბავშვებო, ამ ნახატების მიხედვით შეადგინეთ მოთხრობა

ყდაზე: „საბავშვო ბაღი“ ნახატი ალ. ვეფხვაძისა

ბასუხისმგებელი რედაქტორი რევაზ შარვაშიანი. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, გვ. ბურჯანაძე, ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, მ. აუ. შრედლიშვილი, ი. სხარაღიძე, ნ. უჩაქოშვილი, შ. ცხადაძე.

ქ. ი. ლ. ა.—თვეობრივი ბავშვთა ჟურნალი № 5, მაისი 1961 წ. თბილისი, დონაძის ქ. 14. დეტონადატ გრუაში
საბავშვო ჟურნალი, ტექსტის შესამართ: თბილისი ცენტრი № 14. მ. ხატიბაძე. მ-37-38
გამომცემი: შპსი № 176 სტამბის შპსი, № 6558 1121 ტირაკი 7000 უფ. თბილისი, ანდრონიკიძის ქ. 3. ბუფის სახელობის პოლიგრაფიული საბავშვო
შენიშნის სტამბაში. კენჭი დაბეჭდილია ოსტატის სისტემის მანქანაზე ჰარი უოსტოკის სტამბაში: თბილისი, რუსთაველის ქ. 10. № 42